

NA SVOJI ZEMLJI SVOJ GOSPOD ...

JOŽICA LIČEN

V zadnjem času veliko slišimo, da nam zaradi finančne pomoči grozi izguba suverenosti, samostojnosti, da bomo postali narod hlapcev, da nas bo trojka oropala vsega za kar so se borili naši predniki. Kolikokrat slišimo iz ust 'polit komisarjev', da želimo biti gospodarji na svoji zemlji. Ja, dragi moji, kdo nam pa brani, saj nam finančne pomoči nihče ne sili, sami bomo morali, ko bo voda tekla v grlo, prositi zanjo. Žal, si še vedno izposojamo denar in verze naših pesnikov obračamo tako kot nam paše. Namesto, da bi rekli stop zadolževanju se zatekamo k Gregorčičevi Hajdukovi oporoki, kjer pravi »Na svoji zemlji, svoj gospod«, Prešernu pa ne damo veselja, da bi v polnosti zapeli »Bog našo nam deželo, Bog živi ves slovenski svet.«

Ob teh izjavah in debatah mi je težko in se mi zdi, kot da ne moremo živeti brez namišljenega sovražnika. Kot, da je Evropa kriva, da so se zgodili stečaji podjetij, kot da je Evropa kriva, da so banke leglo korupcije, kot, da je Evropa kriva, da imamo sto in več tisoč brezposelnih, kot, da je Evropa kriva – o tem se sicer ne govori, da je bilo letos v Sloveniji že več kot 350 samomorov in ne vem koliko ropov in nasilja. Ja, veliko, preveč sovraštva, celo do samega sebe, je v zraku. Pa še to, če slučajno ni kriva Evropa, so pa sigurno domobranci ali partizani. Pred časom je publicist lepo označil brezkončne debate, ko je rekel: »Dobimo se prijatelji in znanci in govorimo o vremenu, o kmetijstvu, o športu, o kulturi, o počitnicah, tudi o ženskah - če hočete, na koncu se debata vedno konča z domobranci in partizani.« Ja, ljudje moji, a mislite, da bo prišel maršal nazaj, pokopali smo ga in naj počiva v miru. Bil je del naše zgodovine, take ali drugačne. Ne moremo je spremeniti, lahko pa se iz nje kaj naučimo. In prva lekcija, težka in neizprosna je, da izkažemo pieteto vsem, ki ležijo v naši zemlji. Blizu se prvi november, ko se bomo poklonili umrlim, s takimi ali drugačnimi spomini, pa vendar vsi so bili ljudje, ustvarjeni po Božji podobi. Zato sem z veseljem prebrala povabilo Slovenske škofovske konference vsem župnijam, da na vse znane, a še neoznačene kraje, kjer počivajo žrtve vsakršnega nasilja postavijo križe oz. verska znamenja. S postavitvijo takega obeležja spomin na pokojne ne bo pozabljen, hkrati pa bo v družbi uvedena pieteta tudi do tistih pokojnih, ki so bili desetletja spregledani. To smo dolžni storiti, saj bo za vsako župnijo to priložnost za medsebojno odpuščanje. Naj ne bo odveč moje opozorilo; če se boste zaradi tega kregali, bolje, da pustite stvar pri miru, kajti če želimo mir mrtvim, ga moramo najprej prinašati živim. In šele takrat bomo gospodarji na svoji neomadeževani zemlji...

Ne bom pisala o besedičenju na različnih sejah, saj normalen človek na more temu slediti in je tudi zguba časa. Nekaj pa si le moramo priznati, ti ljudje zelo delajo, dobesedno garajo, en teden eni nekaj predlagajo, naslednji teden drugi vse skritizirajo, potem ustanovijo komisijo, ki spet en teden ugotavlja, kako bi pomirili javnost, potem pride nova tema in vse se znova ponovi. Pa ne le v vladi, roko na srce, podobno se dogaja na vseh nivojih družbenega in cerkvenega življenja, na vasi in v mestu. Kdor ne dela, je še najbolj neoporečen, vse ostalo, pa naj se gre za cerkvene stavbe, vetrnice, daljnovode, plinovode, železnice ali ceste, do najmanjše vaške stezice in kapelice, vse je potrebno preveriti ali, bolje, preprečiti. Ja, dragi moji, od besedičenja ne bomo niti živeli, kaj šele preživeli. Vsi bi bili radi ekologi, okolju prijazni in sploh zeleno zeleni, v isti sapi pa nosimo iz trgovskih centrov kupe embalaže in navlake, ki je sploh ne potrebujemo. A ste kdaj pomislili, da vse reklame, ki vam jih poštar pusti pred vrati, podražijo kupljeni izdelek? A smo res tako neuki, da nam morajo reklame soliti pamet?

Vsem našim politikom pa bi povedala, naj nikoli več ne rečejo 'naša vlada – vaša vlada'. To gre meni in verjetno tudi večini državljanov na živce. Vlada ni naša ali vaša, vlada je vlada republike Slovenije, vlada vseh državljanov in, če še ne veste, vi ste postavljeni in plačani, da delate 'za narodov blagor', vam je bilo s strani državljanov zaupano vodenje države in od vas po imenu – ne od vaše in naše vlade - se bo zahteval odgovor.

(Nadaljuje na 2. strani)

Na vrsti so banke

Slovenija mora nujno sanirati bančni sektor, hkrati pa mora izboljšati korporativno upravljanje, predvsem v državnih podjetjih, in urediti razmere v podjetniškem sektorju, meni vodja misije Mednarodnega denarnega sklada Antonio Spilimbergo. Slovenija bo morala dokapitalizirati banke, je jasen Spilimbergo. »Trenutno potekajo stresni testi in pregled aktivne bank. Ne poznam rezultatov, ker še vedno potekajo. Na podlagi teh rezultatov bodo banke dokapitalizirane. To je nujno vprašanje, ki ga je treba rešiti takoj.« Guverner Banke Slovenije Boštjan Jazbec ob tem pojasnjuje, da bodo rezultati testov na mizi konec novembra, ko bodo znani tudi nadaljnji postopki glede kapitalske krepitve bank. Poleg sanacije bank je treba izboljšati korporativno upravljanje, predvsem v državnih podjetjih, in prenoviti podjetniški sektor. Spilimbergo je posebej poudaril vlogo države v gospodarstvu. Povedal je, da je v Sloveniji država v delovanje gospodarstva vpletena na vsiljiv in ne vedno transparenten način. To je treba popraviti, pri tem pa nalogo zapleta državno lastništvo bank.

Glede javnofinančne politike na splošno je vodja misije povedal, da je treba javne finance postaviti na vzdržno in stabilno pot. Slovenija naj bi imela po njegovih besedah še dovolj manevrskega prostora na strani izdatkov in pri nadaljnji reformi pokojninskega sistema. Glede predlogov proračunov za leti 2014 in 2015, pa je po njegovih besedah, treba počakati na učinke. Na vprašanja o pomoči je vodja mednarodne misije povedal, da je slo-

venska trojka - premierka Alenka Bratušek, Guverner Banke Slovenije Boštjan Jazbec in finančni minister Uroš Čufer -, težave odločena rešiti sama. O prošnji za pomoč tako ni želel govoriti, a daljše trajanje pregledov bank po njegovi oceni ne povečuje verjetnosti takšnega scenarija. Kljub omenjenemu se Slovenija po oceni Mednarodnega denarnega sklada najverjetneje takoj še ne bo izvlekla iz recesije. Dejstvo, da Slovenija med letoma 1991 in 2008 ni beležila recesije, da je šla skozi relativno gladko tranzicijo in da je med prvimi novimi članicami Evropske unije prevzela evro (hvala, Andrej Bajuk!), ji je dalo občutek samozadovoljstva, je povedal Spilimbergo. Ob tem je dodal, da je naša država takoj za Grčijo utrpela najhujše posledice krize.

Pri koroških športnikih

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel je v petek, 25. oktobra 2013 obiskala slovenska športna društva na avstrijskem Koroškem. Ministrice je gostila Slovenska športna Zveza, katere predsednik je Marijan Velik.

Program obiska se je pričel v Mladinskem domu SŠD Celovec, kjer je ministrici predstavil svoje delovanje košarkaški klub KOŠ Posojilnica Bank Celovec. Ministrica si je v nadaljevanju programa ogledala

Športni park Welzenegg, kjer je po dolgih letih prizadevanja dobil svoj športni center nogometni Slovenski atletski klub (SAK). Ministrica se je prav tako seznanila z delovanjem odbojarskega Športnega kluba Posojilnica Aich/Dob in si ogledala dvorano, kjer klub izvaja svoje treninge in tekmovanja. Nadaljevala je obisk pri nogometnem Športnem društvu SC Globasnica, nato pri plezalnem športnem društvu Šentjanžu v Rožu ter se udeležila slovesne po-

delitve odlikovanj za zasluge za slovenski šport na avstrijskem Koroškem. Svoj obisk je zaključila z udeležbo na uradni slovesnosti v Žahomcu ob 60. obletnici Športnega društva Zahomc. Ob tej priložnosti je društvu podelila priznanje in zahvalo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Vsako društvo, ki ga je ministrica obiskala, ji je predstavilo svoje delovanje. Društva so aktivna v različnih športnih panogah kot so: odbojka, ko-

šarka, nogomet, nordijski športi, plezanje, itd. Prav tako si je ministrica ogledala infrastrukturo, kjer slovenska in dvojezična športna društva izvajajo svoje aktivnosti.

Ministrica Komel je bila zadovoljna z organiziranostjo vseh športnih društev, ki so se predstavila kot delavna in organizirana športna skupnost, ki dosegajo zelo dobre rezultate na področju športa ter iz vrst katerih izhajajo odlični športniki in športnice.

Spominsko znamenje bl. Grozdeta

Pred praznikom vseh svetih je bila v soboto, 26. oktobra v župnijski cerkvi v Šentrupertu na Dolenjskem slovesnost na čast mučencu bl. Alojziju Grozdetu, ki je dolga leta počival na vaškem pokopališču. Somaševanje je vodil novomeški škof Andrej Glavan. Po maši je na pokopališču blagoslovil novo znamenje in spomin bl. Grozdeta.

»Naj blaženi mučenec Alojzij Grozde v letu vere, ki se bo končalo na praznik Kristusa Kralja, izprosi našemu narodu obilo Božjih milosti in zvestobe v veri,« so zapisali pred slovesnostjo.

Po mučeniški smrti blaženega Alojzija Grozdeta 1. januarja 1943 na Mirni in potem ko so otroci čez dober mesec in pol našli njegovo izmučeno truplo ob potoku Vejeršca, so ga 25. februarja 1943 pokopali na pokopališču v Šentrupertu. Ob sklepu škofijskega postopka za beatifikacijo je bila v avgustu 1999 izvedena ekshumacija trupla za kanoonično prepoznavanje posmrtnih ostankov. Nato je bil spet pokopan na isto grobno mesto vse do beatifikacije leta 2010.

Po prenosu relikvij blaženega mučenca v Marijino cerkev na Zaplazu maja 2011 je Grozdetov odbor sklenil, da se na nekdanji grob v Šentrupertu postavi primerno spominsko znamenje. Letos poleti je župnija Šentrupert, ki jo vodijo salezijanci, postavila to znamenje, ki bo vse romarje, ki hodijo po poteh blaženega Alojzija Grozdeta, spominjalo, da je bil na tem mestu skoraj sedemdeset let pokopan blaženi mučenec.

Prekop žrtev iz Mačkovca

Ustanova Memores, ki jo vodi zgodovinar Jože Dežman, je civilno družbena iniciativa, ki ima v svojem poslanstvu tudi, da pomaga pri odkrivanju prekopa in identifikaciji posmrtnih ostankov zamolčanih žrtev vojne in revolucije na Slovenskem in v tujini. Ta konec tedna pa so začeli z odkopom množičnega grobišča na Mačkovcu, kjer je bilo pobitih približno 40 oseb.

V teh dneh mineva sedemdeset let od najhujših zločinov v slovenski državljanski vojni med drugo svetovno vojno, ko je komunistična stran dala pobiti več kot 600 vojnih ujetnikov iz vrst vaških straž in Jugoslovanske vojske v domovini.

Med njimi je bil posebej grozljiv pomor skupine približno štiridesetih oseb na Mačkovcu dne 28. oktobra 1943.

Za prekop in pokop so naklonjeno pristali na sodelovanje tudi lastnik gozda, župnija Begunje in občina Cerknica.

S prekopom so začeli v soboto, 26. oktobra, pogreb žrtev pa bo 24. novembra 2013 ob 15. uri na pokopališču v Begunjah pri Cerknici.

VTISI IZ SLOVENIJE

Planinstvo kot vez z domovino

(Od našega dopisnika)

S tem naslovom sta Planinska zveza Slovenije (PZS) in Svetovni slovenski kongres (SSK) v prostorih slednjega pripravila okroglo mizo. Prireditve je potekala ob 120. obletnici organiziranega planinstva v Sloveniji in kot nadaljevanje planinskega dneva pod Triglavom, izvedenega ob podpori Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in sklopu prireditve Dobrodošli doma v preteklem mesecu juliju.

Srečanje se je začelo s pozdravom predsednika SSK Borisa Pleskoviča in uvodnimi besedami navdušenega organizatorja okrogle mize Franca Zabukoška.

Prva točka je bilo predavanje prof. dr. Toneta Strojina o predhodnikih planinskih društev v Sloveniji. Gre namreč za Gorsko društvo Triglavski prijatelji, ki ga je snoval bohinjski kaplan Ivan Žan s prijatelji dvajset let prej (torej bi praznovali letos 140-letnico). Zaradi birokratskih zapletov in nasprotovanju oblasti društvena pravila niso nikoli bila potrjena, društvo pa je vseeno nekaj časa delovalo, saj je postavilo kočjo (na mestu, kjer je danes dom Planica) in izdelalo pot na Triglav. Dr. Strojina je potem zgodbo podaljšal in v kratkem opisal važne trenutke v letih delovanja PZS.

Prava okrogla miza pa je pričela z moderatorstvom Mira Eržena, vodja Slovenskega planinskega muzeja v Mojstrani in podpredsednika PZS, ki je tudi opisal delovanje zveze in njene povezanosti predvsem s slovenskimi planinskimi društvi v zamejstvu in okoliških državah; s Slovenci po svetu bi si želel jih izboljšati, je dodal.

Poleg njega so o zvezi z domovino v sedanosti in izzivi, ki jih prinaša prihodnost govorili tudi Irena Vadjal iz Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu, Gregor Gomišček, predsednik Slovenskega gorniškega kluba Skala, dr. Peter Skoberne, ki je bil pred nekaj dnevi imenovan za v.d. (vršilca dolžnosti) direktorja Triglavskega narodnega parka in Janez Kavar, predsednik Združenja vojaških gornikov Slovenije.

Predstavile so se tudi slovenske planinske organizacije doma in po svetu ter podale svoj pogled na sedanje vezi ter možnosti sodelovanja v prihodnje. Če je PZS predstavljal svoje delovanje kot koordinator-organizator ljubiteljev planinstva in gornišva v Sloveniji, so ta društva poudarjala njihovo dvojno vlogo: kot organizatorke gorniške in planinske dejavnosti ter branilke ali utrjevalke slovenske zavesti v zamejstvu in izseljenstvu. Svoje misli o sodelovanju s PZS so izrekli Marinka Pertot, predsednica Slovenskega planinskega društva Trst; Luisa Battisti, predsednica Planinske družine Benečije; Tone Starman, predstavnik Slovenskega planinskega društva Celovec; Stefan Felbar, predsednik Slovenskega planinskega društva na Predarlskem, Avstrija in Darko Mohar, predsednik Planinske skupine Kulturnega prosvetnega društva Bazovica, Reka, Hrvaška. Poleg njih pa je predstavljal izseljence Boris Kambič iz Slovenskega planinskega društva Bariloche, Argentina. Med udeleženci poslušalci pa omenim še inž. Petra Skvarča, ki je v teh dneh na obisku v Sloveniji.

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Ni več skrivnosti, vsaj kar zadeva ljudske volje. Nedeljske nadomestne volitve so se iztekle, kakor so že nekaj časa napovedovali politični strokovnjaki. Vlada je doživela hud poraz, če primerjamo sedanji izid s tistim, pred dvema letoma.

Ni hujšega slepca ...

Od samih začetkov sedanjega režima je bila to ena glavnih značilnosti: videti svet z lastnimi očali, ki mnogokrat ne pokažejo realne stvarnosti. Vlada je napisala pravljico (o uspehu, seveda), in tej pravljici je bilo treba prilagoditi realnost. V začetku je še kar šlo: v primerjavi s časom krize okoli let 2000/2001 smo živeli skoraj v rajju. Postopoma pa je ideologija zamenjala zdravo pamet in stvari so se začele zapletati. Nesmiselne strategije, zanemarjanje težav na bistvenih področjih (energija, transport ...), nadutost in objestnost so zapeljali državo v prve resne težave. Pojavila se je v tem času mlada generacija voditeljev (La Cámpora), ki je prevzemala vedno večje odgovornosti. Ni bila pripravljena, ne strokovno, ne politično. Poganjal in ohranjal jih je le kult osebnosti vodilnic zakonca. Pojavila se je inflacija (»odpravili« so jo z lažnimi statističnimi podatki), rasel je kriminal (vlada je govorila o »občutku« pomanjkanja varnosti), dvigali so davke (in seveda zanikali, da bi davčni pritisk rasel), pokale so družbene strukture (nesreče na železnicah ...) in še bi lahko naštevali. Že leta 2009 je zagorela alarmna luč. Nestor Kirchner je bil poražen v provinci Buenos Aires. A to ni spremenilo vladne politike. Pravljičar o uspehu se je nadaljevala in grozila, da bo pokopala režim. Smrt voditelja je vdovo obdal s bliščem junaške žrtve in tako je leta 2001 pobrala kar 54% glasov. Bil je neke vrste labodji spev. Realnost je skozi dve leti glodala temelje priljubljenosti in treba je bilo le nekoga, ki bi stvarno pokazal drugo smer.

Po vsej državi. Nedeljski večer je vlado presenetil z najhujšimi novicami. Bila je poražena v vseh petih največjih volilnih okrožjih. Najbolj jo je seveda bolela provinca Buenos Aires (tretjina volilnega telesa), kjer se je razlika med upornim županom (Sergio Massa) in vladnim kandidatom podvojila v primerjavi s primarnimi volitvami. Kljub vsem vladnim napotom in razsipanju sredstev se je poraz le še povečal. V ostalih velikih okrožjih ni bilo nič bolje. Nazadovale je tudi v prestolnici in

izgubila drugega senatorja v rokah leve povezave. Za poslanske kandidate je pristala na tretjem mestu. V Mendosi je radikal Cobos še povečal svojo bero in dosegel skoraj 50%. V Cordobi je vlada tudi pristala na tretjem mestu. Enako v ključni provinci Santa Fe. Zmagala je sicer v desetih volilnih okrožjih, a bila poražena v štirinajstih. Povsod je nek krajevni vodja prekosil vladne kandidate. Argentinska politična kultura (in tradicija), ki glavno mesto poveri kavdižu, je opravila svoje. Boleden predsednice, ki jo je za mesec (ali še več?) potisnila v ozadje, izida volitev ni prizadela. In naj je vlada tisti nedeljski večer še tako slavila, da se je »utrčila kot prva politična sila v državi«, so obrazi glavnih igralcev (Scioli in družba) jasno kazali, da se pravljica bliža nesrečnemu koncu. Kot se je zvedelo potem, je »slavje« ukazala predsednica sama. Njeni podložniki jo še ubogajo; stvarnost ne več.

Kaj nas čaka. Če kdo pričakuje, da bo vlada kaj bistveno spremenila v svoji strategiji, se krepko moti. Trenutno, med svojimi in zavezniškimi člani, še vedno ohranja lastno večino v obeh zbornicah parlamenta. Tudi če bo segla po malenkostnih korakih, da nekoliko olajša socialni in gospodarski položaj, ne more spremeniti svoje narave. To pa je nevarno, ker stanje ni blesteče. Nujno bi bilo treba začeti delati red v domačih računih, spremeniti strategijo na zunanji fronti, vsaj začeti reševati vrsto problemov, ki kot rak glodajo organizem države. A to bi pomenilo neprijazne ukrepe, po katerih bi se volja ljudstva še bolj oddaljila od kirchnerizma. Ali lahko smotrno pričakujemo, da bo vlada olajšala položaj in delo tistemu, ki bo prišel za njo? Nesmiselno. In kdo bo prišel za njo? Tukaj se odpira vrsta vprašanj, na katera tudi nedeljske volitve niso jasno odgovorile. Scioli je že pred časom potrdil namen predsedniške kandidature. Naslanja se na strukturo peronistične stranke. Mu bo vlada pomagala ali ga bojkotirala? Bo poiskala bolj poslušnega kandidata? Massa je danes veliki kandidat a nima vsedržavne strukture. Jo bo lahko zgradil v kratkih dveh letih? Cobos ali Binner za morebitno vsedržavno povezavo radikalov in socialistov? Bo k tej pristopila Elisa Carrió? Preveč vprašanj, ko manjka dolga doba dveh let, ki ne bo posejana z rožicami. Pripravimo pasove - treba jih bo zatisniti.

Evropa proti korupciji

Evropska komisija želi preprečiti goljufije, povezane s sredstvi iz evropskega proračuna. Vsako leto naj bi bilo zaradi njih po nekaterih ocenah izgubljenih približno 500 milijonov evrov. Zato predlaga oblikovanje urada evropskega javnega tožilca, ki bo preiskoval in preganjal dejanja, povezana z nezakonito porabo denarja iz proračuna Unije.

Nezakonita poraba denarja iz proračuna Evropske unije trenutno ni enako kaznovana v vseh članicah. Da bi to odpravili, Evropska komisija predlaga ustanovitev urada evropskega javnega tožilca. Ta bo pristojen za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki škodujejo proračunu povezave, sodeloval pa bo s sodišči držav članic, kamor bo vlagal obtožnice zoper kazniva dejanja. Z vsebino predloga so se v minulem tednu seznanili na odboru za pravosodje. Slovenija predlog podpira, imajo pa na pravosodnem ministrstvu pomisleke glede predlagane organiziranosti urada. Državna sekretarka Tina Breclj poudarja, da tega nikakor ne gre razumeti kot »da evropskega javnega tožilca potrebujemo zato, ker naši tožilci pri pregonu gospodarskega kriminala niso dovolj učinkoviti«. Kot je opozorila, pa ima pomisleke v zvezi z hierarhično obliko organiziranosti urada, saj je bolj naklonjena kolegijiški obliki. Slovenski tožilci idejo podpirajo. Generalni državni tožilec Zvonko Fišer pravi, da bi morala komisija ob tem objaviti tudi konkreten spisek kaznivih dejanj, za katera bi bil pristojen evropski javni tožilec. Ob tem bodo pregon v državah članicah še vedno izvajali nacionalni tožilci.

V Sloveniji so sicer že kazensko obravnavali nepravilno porabo evropskega denarja; v primeru obnove Rimskih Term in Dvorca Betnava. Šlo je za približno 5 milijonov nepravilno porabljenih sredstev.

Zakon o zdravstvu

Poslanci so z 49 glasovi za in 32 proti potrdili novelo zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju oz. t. i. interventni zakon za zdravstvo. Ta bo v zdravstveno blagajno na letni ravni prinesel okoli 36 milijonov evrov, prav tako se z zakonom v slovenski pravni red prenaša evropska direktiva o čezmejnem zdravstvenem varstvu.

Zakon med drugim spreminja najnižjo prispevno stopnjo za samostojne podjetnike, ki bodo sedaj prispevek plačevali od 60 odstotkov povprečne plače. Po izračunih bi to za samostojne podjetnike, ki si izplačujejo minimalno plačo, trenutno pomenilo zvišanje s 105 na dobrih 123 evrov mesečno.

Prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje se bodo po novem plačevali tudi od avtorskih pogodb in drugih pogodb civilnega prava, in sicer v višini 6,36 odstotka. Spreminja se višina prispevka za tiste zavarovance, ki si ga sami plačujejo. Ta se bo povišal s 14,17 evra na 22,72 evra, ne pa na 31,81 evra, kot je bilo sprva predlagano.

Prav tako zakon zvišuje prispevne stopnje za zavarovanje za poškodbo pri delu in poklicno bolezen z 0,30 odstotka na 0,53 odstotka za popoldanske samostojne podjetnike pa tudi delavce po pogodbah, kjer bo treba prispevke plačati od vsakega posameznega plačila za opravljeno delo.

Z novelo zakona se tudi prenaša evropska direktiva o čezmejnem zdravstvenem varstvu v slovenski pravni red. Slovenija bi morala tako kot ostale države EU do danes implementirati direktivo, a bo rok zamudila. Vseeno bo ena izmed prvih držav EU, ki bo direktivo sploh prenesla v svoj pravni red, težav pri uveljavljanju pravic bolnikov pa zaradi te zamude ni pričakovati.

V skladu z določbami zakona bodo morale prostovoljne zdravstvene zavarovalnice (v Argentini jih poznamo kot »prepagas«) do 30. junija 2014 v celoti nameniti dosedanje neporabljene dobičke za izvajanje dopolnilnega zavarovanja.

NA SVOJI ZEMLJI SVOJ GOSPOD ...

(Prihaja s 1. strani)

In, kot v svetem pismu piše, 'komur je bilo mnogo dano, se bo mnogo zahtevalo; in komur so zaupali mnogo, bodo od njega terjali še več.'

Isto velja tudi v Cerkvi. Hvala Bogu za papeža Frančiška, ki na glas govori to, kar navadni verniki v srcu nosimo. Potrebno bo nekatere stvari postaviti na pravo mesto, na mesto, ki bo, ne kamen spotike, ampak luč in sol med ljudmi. Potrebno bo videti ljudi, ki jim je današnji čas vzelo dostojanstvo, ki jih je pahnil na rob preživetja. Lampedusa je po papeževih besedah sramota našega časa. Nekaj

podobnega sem doživela v teh dneh: šofer, ki je pripeljal evropsko hrano, mi je povedal: »Bil sem v skladišču, kjer so imeli ravno delitev hrane brezposelnim. V vrsti sem videl znanca, ko me je zagledal, je sklonil glavo, ker ga je bilo sram. Šel sem k njemu, videl sem le solze.« Tudi v naših Centrih karitas srečujemo strta srca, žalostne obraze in obupane poglede. Tudi to nas mora skrbeti in, če kdo, smo kristjani poklicani, da po svoji moči pomagamo. Lačni otroci so za koga marketinška poteza, za nas morajo biti Božji prst, ki nam pokaže pot dejavne

ljubezni.

Za konec bom povedala še eno izkušnjo iz okrogle mize, ki je bila na Mirenskem gradu. Ko nas je voditelj vprašal: »Kdo je dober državljan?« smo odgovarjali vsak po svoje. Jaz sem z enim stavkom rekla: »Kdor dela za narodov blagor.« Tišino v dvorani pa je povzročil nek drug odgovor, ki se je glasil: »Kdor pošteno plačuje davke?« A vas je to na kaj spomnilo? Jaz mislim, da je tudi to potrebno, če resnično hočemo ostati »na svoji zemlji, svoj gospod!«

(Radio Ognjišče)

MLADINSKO ROMANJE

Marija obvaruj vero ljudstva, ki hodi!

Mesec oktober je Marijin mesec, in kot vsako leto velika skupina vernikov roma k Mariji v Lujan. Letos smo se kot slovenska mladina udeležili peš romanja, v organizaciji centralnega odbora SDO-SFZ. Lepo število mladih se je vpisalo, okoli 70 fantov in deklet. Mnogi so prvič romali peš v Lujan, z upanjem, da jim bo Marija dala moč, da pridejo do njenega svetišča.

Zbrali smo se zgodaj zjutraj v Slomškovem domu, kjer je vsak dobil zeleno majico z Marijino podobo in vrečko z malico. Emi Urbančič nam je svetovala kaj narediti, da se nam žulji ne bi prikazali. Nato nas je dušni vodja g. Franci Cukjati blagoslovil in skupaj smo zmolili za srečno pot.

Ob devetih smo pričeli hojo z molitvijo rožnega venca za slovensko skupnost. Lepo je bilo videti, kako je velika in zelena skupina skupaj hodila proti cilju. Že s soncem nad nami smo v Merlu zagledali veliko slovensko zastavo, plakat SDO-SFZ in oporno skupino, ki nam je odtlej bila ob strani. Skrbela je za prostor počitka, na naše fizično stanje, obvezovala nam je žulje in spodbujala naj ne omagamo.

V Merlu se nam je pridružilo še nekaj mladih in z njimi smo nadaljevali pot, zdaj z molitvijo za duhovniške in redovniške poklice. Čeprav je bila hoja dolga, sta nam petje in molitev olajšali korake. Z megafonom so naši glasovi odmevali v daljavo med romarji.

Naša naslednja točka je bila La Reja. Tam nas je že čakala oporna skupina, z zeleno lasuljo, da bi jih prepoznali že

od daleč. Tam smo se malo okrepčali, da bi z novimi močmi nadaljevali pot do naslednje postaje. Tudi na tej točki so se nam pridružili novi pešci, med njimi tudi starši, ki so se veselili velikega števila mladih in organizacije romanja. Lepo je, ko imaš podporo starejših, ki cenijo delovanje mladine. Hvala lepa vsem!

Med potjo do Generala Rodrigueza smo molili za slovensko mladino, da bi nadaljevala z delom in ohranjala slovensko kulturo in vrednote.

Prispeli smo vsi do določene točke. V Gral. Rodriguez je bilo kar veliko romarjev, ki so počivali in se pripravljali na zadnji del hoje. Samo še 20 kilometrov nas je ločilo od Marije v Lujanu.

V zadnjem delu romanja smo molitev posvetili osebnim prošnjam. Čeprav so bili nekateri kar precej utrujeni, smo z zadnjimi močmi zaplesali od veselja in s petjem počastili Marijo.

Stolnica v Lujanu ni bila nikoli tako daleč kot tisti dan. Težak je bil zadnji

del peš romanja, a s pomočjo Marije in bližnjega, ki nas je z roko ali z besedo spodbujal, da nadaljujemo, smo končno prispeli k Mariji.

Za marsikoga je bil prihod olajšanje bolečine. Vendar je bilo ganljivo, ko smo prispeli v Lujan in nas je z objemom ali nasmehom sprejela oporna skupina.

Udeležili smo se svete maše pred stolnico in se z veseljem in Marijinim blagoslovom vrnili srečni domov. Sedaj bomo z večjo vnemo in pod Marijinem varstvom nadaljevali našo pot k osebnem izpopolnjevanju in krejitvi slovenske skupnosti.

M.G.O.

MLADINA NAŠEGA DOMA

SDM Rio 2013 (1)

Ko smo se pred enim letom začeli pogovarjati, če bi bilo možno, da bi se kot slovenska mladina udeležili Svetovnega srečanja mladih (SSM) v Río de Janeiro, se sploh nismo zavedali, o čem smo se pravzaprav menili. Nismo vedeli, kaj bi lahko to srečanje pomenilo v našem mladem življenju.

Velik dvom je nastal, če bomo lahko uresničili potovanje za večje število mladih? Težko je bilo, toda s pomočjo oseb, ki nas vedno spodbujajo in opogumljajo, so se naša pričakovanja in sanje izpolnile.

Začeli smo z resno organizacijo in načrtovanjem ter se končno znašli že na potovanju, ki ga nikoli prej nismo mislili, da bi bili zmožni pripraviti. Sedaj vemo, da se določene reči ne zgodijo brez kakega posebnega namena. Ko smo bili v dvomih, smo dobili posebno moč in pomoč ter se prepričevali, da je za nas mlade edinstvena priložnost, da se udeležimo tako bogatega

duhovnega srečanja.

In tako je bilo! Nič nas ni ustavilo! Kaj vse, smo v teh mesecih priprave doživeli!

Če redno radi skupaj delamo, smo v tem času, to dokončno potrdili. Ves trud, ki smo ga vložili, je imel en sam namen: srečati se z verno mladino vsega sveta, ki jo je sklical sveti oče, papež Frančišek, da nam v Kristusovem imenu spregovori in prebudi.

Imeli smo lepo duhovno pripravo na to potovanje. Razgovori in srečanja so potekali s patrom Mikušem, s patrom Caruso, s sestro madre Graciela in s p. Cristianom Viña. Skupaj smo tudi potovali v Villa Eliso in v La Plato, kamor smo nesli nabirko križevega pota. Pridružili smo se vigiliji na Plaza de Mayo, ko je bil izbran sedanji papež Frančišek ter bili pri poslovljni sveti maši, tudi v stolnici Buenos Aires.

Od meseca julija 2012 smo prevzeli

pripravo nedeljskih zajtrkov v Našem domu in s tem si pomagali pri kritju stroškov potovanja. Po nauku »Zdrav duh v zdravem telesu«, smo pripravili uspešen »maratón«, aprila meseca. Teden pred našim odhodom v Río pa smo z navdušenjem predstavili igro »Barka brez ribiča«.

Končno, po vsem te delu, je prišel zelo pričakovani dan! Nedeljo 21. julija smo začeli s sv. mašo v sanjuški stolnici, pri kateri smo sodelovali s petjem in branjem. Zahvalili smo se Bogu za uresničitev velikih sanj in ga prosili blagoslova in varstva na tem potovanju.

Zbrali smo se zopet, čez nekaj ur, na letališču Ezeiza, vsi oblečeni v športne majice, ki naj bi nas označile kot skupina. Pred odhodom smo zmolili v letališki kapeli, se poslovili od domačih in pričeli naše romanje v Río de Janeiro. Vožnja je bila kar precej dolga, najprej v San Pablo; nekaj ur smo čakali na letališču in od tam, pa v Río.

Prišli smo zvečer. Vroče in soparno je bilo. Ko smo prispeli do šole, kjer smo stanovali, je bilo že precej pozno. Razdelili smo se v dve sobi: ena za dekleta, druga za fante.

Toda, nismo dolgo ostali v tem kraju, kajti naslednje jutro, po zajtrku, smo se morali preseliti v drugo šolo, 600 m. stran od prejšnje. Tako, »kufre gor, kufre dol« in pod vročim soncem, na pot v novo bivališče. Tu smo imele dekleta dve sobi v prvem nadstropju, fantje pa tudi dve, v drugem nadstropju. Naj še povemo, da v so tej šoli imeli dovoz (rampas), katerega smo bili zelo veseli, ker nam ni bilo treba zopet vla-

čiti vse naše prtljage po stopnicah gor.

Čeprav je bilo naporno, smo bili res hvaležni, ker smo sedaj stanovali le 2 km stran od Copacabana (to je obala, kjer so bile vse glavne predstavitve srečanja). Še bolj smo se zavedali bližine naše šole, ko smo srečali druge mlade, ki so stanovali dve uri daleč od Río.

Ko smo se uredili po sobah, zlasti učilnicah, smo šli peš do obale, kjer smo se tudi kopali. Popoldne smo imeli že rezervirane vstopnice za Pan de Azúcar. To je eden izmed značilnih »hribov« mesta Río de Janeiro. (Pravilna beseda za Pan de Azúcar je »morro«).

Še preden smo prišli z žičnico do vrha se je nebo zoblacilo in na žalost nismo imeli preveč lepega razgleda. A vseeno smo se skupaj dobro imeli in veselili. Proti koncu pa so se oblaki umaknili in smo lahko uživali večerni razgled mesta.

Na tem potovanju smo se še posebno dekleta, naučile hitrega kopanja, kajti kopalnice niso imele tople vode. Brrrr, hitro ven! Za večerjo pizza, potem skupna molitev in prvi dan je minil!

V torek 23. julija je bila uradna otvoritev Svetovnega srečanja. Po zajtrku smo morali iti 300 m daleč od šole, kjer so nam delili majhne škatle s sokom, pudingom, piškoti ... Ta dan se je skupina razdelila, 16 nas je šlo zopet na Pan de Azúcar, kjer smo na vrhu, v gledališču, zaplesali chacarera-malambo, ki smo se jo za to srečanje naučili. Ostali so pa šli v mesto na »Feria vocacional«.

(Konec prihodnjic)

NADIA MOLEK PRI SKA

O slovenski identiteti

Antropologinja lic. Nadia Molek je razvila svoje predavanje z znanstvenega področja na temo »Ser esloveno en Argentina - Análisis antropológico«, v soboto, 28. septembra v dvorani dr. Tineta Debeljaka v Slovenski hiši.

Nadia je po očetovi strani vnukinja Slovencev. Rodila se je v Buenos Airesu. Ko je imela tri leta se je s starši preselila za pet

dela. Med drugimi metodološkimi sredstvi kot so: strokovna literatura, publikacije, ankete in intervjuji se je podala na teren, tako je stopila v stik s slovensko skupnostjo v Barilocho, Mendoza, Rosario, Parana ter seveda z Domovi in ustanovami v Buenos Airesu. Uokvirila je slovensko emigracijo v Argentini med drugimi emigracijami, razlike med našimi priseljenci ne glede na obdobje prihoda v Argentino z ostalimi slovenskimi skupnostmi. Podala je panoramo prekomorske slovenske emigracije, vzroke, mišljenja, nastanitev, potek življenja, razvoj različnih organizacij. Kot je to zahtevala izbrana tematika je pa bil najvažnejši poudarek ravno na načinu, kako ti emigracijski vali občutijo in mislijo, kaj na bi bilo zanje bistveno za slovensko identiteto, ki se pa razprostira od kulinarčnih spominov do nujnega znanja slovenščine in sodelovanje v ustanovah in organizacijah - ali pa ne ...

Nadia Molek se je dotaknila tudi teme, kakšno je lahko razmerje različnih generacij do »slovenstva« in do »argentinstva«. Seveda ni mogla manjkati analiza zadnjih sprememb po osamosvojitvi Slovenije in

let v Slovenijo. Predavateljica obvlada slovenščino, ampak kot mnogo mladih se počuti bolj sproščena, če govori po kastiljsko o temah z znanstvenega področja. Njena teza za licenciato, predmet predavanja v naši ustanovi, je zaslužila prvo nagrado na enajstem natečaju diplomskih nalog, ki ga organizira Urad Republike Slovenije za Slovence po svetu (2013). Prejela je mnogo priznanj in je sodelovala na številnih kongresih in projektih.

Predavateljica je zadeto skrčila v svojem podajanju vsebino teze, ki obsega več kot 240 strani. Glavni namen njenega znanstvenega študija s področja antropologije je bil poglobitev v stvarnost, kako člani različnih slovenskih emigracijskih tokov gradijo svojo osebno in skupinsko identiteto.

Uvodoma je na poljuden način razložila vsebino antropoloških študijev; se zahvalila vsem, ki so sodelovali in jo podprli pri teh preučevanjih; omenila je uporabljene vire in metodologijo študijskega

kako ti novi dejavniki vplivajo na osebe slovenskih korenin, na primer možnost potnega lista, pravica do volitve predstavnikov v Sloveniji, do priložnosti za študije in kulturne nastope ter do same naselitve na slovenskih tleh.

Zanimivih in bogatih zaključkov je bilo veliko, zato je publika nagradila predavanje z navdušenim ploskanjem, kateremu pa je sledilo precej vprašanj in pripomb.

K.C.

Asterix v kiltu (in med Slovenci)

Le redko - pravzaprav nikoli - se zgodi, da bi nov del kake svetovno znane literarne franšize v slovenščini izšel istočasno z izvirnikom. Česar ne moremo trditi za (denimo) Dana Browna, pa zdaj lahko za najnovjšo Asterixovo dogodivščino.

Novi, 35. album najslavnejšega stripa na svetu, Asterix pri Piktih, je istočasno izšel v 18 državah in 23 jezikih. V družbi afrikanščine, angleščine, španščine, baskovščine, katalonščine, asturijščine, češčine, danščine, finščine, francoščine, galicijščine, galščine, italijanščine, madžarščine, nemščine, nizozemščine, norveščine, poljščine, portugalsščine, škotsščine, švedščine in velščine je izšel tudi slovenski prevod, za katerega je poskrbel Mitja Roner; Asterixa pri nas izdaja založba Graffit.

Obelixa na naslovnici je narisal Albert Uderzo, vse ostalo pa že Didier

Conrad: Obelixov met je tako metafora za Uderzovo »predajo štafete« mlajši generaciji.

Prevajanje »Piktov« za nobenega od tujih prevajalcev ni bilo mačji kašelj: Roner, ki je besedilo (in šele okvirno skicirano zgodbo v slikah) dobil junija, je moral že avgusta svoj prevod vrniti pariški založbi, kjer so s pomočjo dobesednega prevoda (in slovensko govorečih sodelavcev) »preverili« njegovo

delo in logiko za besednimi igrami. Šele potem, ko se domača založba prepriča, da prevod ne pomeni tudi nepotrebnega prirejanja, slovenski Asterix dobi zeleno luč za izdajo.

Leta 2011 je serija stripov Les Aventures d'Astérix le Gaulois (Pustolovščine Asterixa Galca) prišla v Guinnessovo knjigo rekordov kot najbolj razširjena serija stripov na svetu. Prevedena je v 110 jezikov in dialektov, po vsem svetu pa so doslej prodali že več kot 350 milijonov izvodov Asterixovih albumov. Slovenske naklade so v primerjavi s temi dihami jemajočimi številkami sicer zanemarljive, a kljub temu je prodaja v Sloveniji celo preseгла pričakovanja založnikov: vsak album prodajo v približno 1500 izvodih, kar je - če upoštevamo relativno zakrnelo kulturo branja stripov pri nas - več kot spodobna številka.

Ob 100-letnici Igorja Torkarja

V Narodni in univerzitetni knjižnici (NUK) so 100. obletnico rojstva pisatelja Igorja Torkarja (1913-2004) obeležili s spominsko razstavo.

Pod naslovom Iskanje nenajdljivega je predstavljen del pisateljeve zapuščine. Torkar, povratnik iz nemškega uničevalnega koncentracijskega taborišča, je bil po vojni pod obtožbo sodelavca gestapa obsojen na 12 let ječe na zloglasnih, politično montiranih Dachauskih procesih. Obsojenci so bili v celoti rehabilitirani šele leta 1986.

Svojo tragično življenj-

sko zgodbo in boj za pravico je Torkar opisal v romanu Umiranje na obroke, ki je doživel številne ponatise.

Torkar je bil najbolj plodovit kot dramatik. Napisal je okoli 30 gledaliških in televizijskih iger, pomembne pa so tudi njegove pesniške zbirke. Njegov pesniški opus med drugim obsega zbirke Blazni Kronos, Balada o smehu in Jetniški soneti. V središče njegove ustvarjalnosti sodita romana Deseti bratje in Umiranje na obroke.

Torkarjevo ustvarjanje določajo teme izgube,

groze in bolečine, ki pa so se skozi verzno obliko pogosto prelevile v ironične in sarkastične zapise. V poznejših letih se je Torkar v poeziji vedno bolj usmerjal v intimnejši, bolj osebni svet. Njegova zadnja zbirka, Pesmi osekle samosti, je izšla leta 2003.

Poleg literarnega ustvarjanja je bil tudi eden od začetnikov izvirne slovenske televizijske igre. Med drugim je napisal Študentsko sobo, Balada o taščici ter Čednost v dolini Šentflorjanski.

Leta 1999 je prejel zlati častni znak svobode Republike Slovenije.

G. JOŽE RAZMIŠLJA

Naša prihodnost je v zdravi in trdni družini

Živimo za prihodnost v nadnaravi. Ta prihodnost bo vedno trajala in je zanj

treba skrbeti že v naravnem življenju. Zato gre tudi za mojo prihodnost v naravnem življenju. In naša naravna prihodnost je odvisna predvsem od naše narave in trdne družine. To je pogoj naše nadnaravne in naravne prihodnosti in večne sreče.

Na to je Bog mislil že takrat, ko je možu - Adamu ustvaril pomočnico Evo. Že takrat je Bog ljubil družinsko življenje. In od takrat je narodova prihodnost odvisna od narave in trdne družine.

Vsak dan posebej je treba ustvarjati družino. Ni dovolj izreči besedo »hočem« na poročni večer, ko sta zaročenec in njegova nevesta vprašana po duhovniku, če sta pripravljena vzeti se ona moža in obratno, za vse življenje. Takrat sta pripravljena slediti duhovnikovim besedam. Ne vesta pa nič, kaj ju čaka.

Ni težko reči »hočem«, ko ima človek približno 21 let življenja, brez izkušenj in brez trpljenja. Je pa težko, ko pride bole-

zen ali druge vrste trpljenja. Na to ali na starost pa sploh ne mislita.

Tudi naša narodna prihodnost zavisi od vsake trdne in zdrave družine. Na to naj bi mislili vsi, ki se poročajo.

Danes je težko misliti na vse to. Vsi vemo in mislimo na to, da je družina zelo omahljiva in prizadeta v svojem jedru. Ni več edinosti med možem in ženo. Njena povezava ni več trdna. Z veliko lahkoto gresta narazen in ne živita nerazvezanosti. Ali pa se sploh ne poročita. Ker ne vesta, če bosta sposobna prenašati drug drugega in otroke.

Vsak dan je manj porok. Mladi gre do od doma in si najamejo stanovanje za sebe.

Družina ni več tista, ki je bila nekoč. In tudi nima privlačnosti. In taka družina ne more biti temelj slovenskega naroda in njegove prihodnosti.

Žena bodi in imej potrpljenje s svojim možem in obratno. Mož naj jo ljubi in oba imejta ljubezen do otrok. In ta ljubezen zahteva medsebojno spoštovanje.

Ne iščimo sreče izven Boga, ki je srečen in nezmotljiv.

NAŠI RECEPTI

Za odličen posladek

OREHOV KOLAČ S ČOKOLADO

Sestavine: 200 g orehovih jdr, 80 g sladkorja, 130 g čokolade za kuhanje, 100 g masla, pol žličke kave instant, 3 žlice mleka, 50 g moke, 3 jajca, 1 žlička pecilnega praška, sol.

Pečico ogrejemo na 180 stopinj Celzija. Orehova jdrca zmeljemo. Kavo zmešamo z mlekom. Čokolado nalomimo in skupaj z maslom stopimo v vodni kopeli.

Jajca in sladkor penasto umešamo. Dodamo presejano moko s pecilnim praškom in ščepcem soli ter orehe. Zmešamo. Med mešanjem postopno dodamo še mlačno stopljeno čokolado in maslo ter kavo.

Testo vlijemo v namaščen in pomokan pekač (premera 26 cm). Pečemo približno 30 minut. Potresemo s sladkorjem v prahu. Kolač lahko postrežemo še topel. H kolaču se prileže kava ali kakav.

SKUTNA TORTA Z JAGODAMI

Sestavine: 250 g keks, 70 g masla, 700 g jagod, 300 g skute, 2 lončka jogurta, 3 žlice limonovega

soka, 3 žlice sladkorja, 2 zavitka van. sladkorja, 2,5 dl smetane, 6 lističev želatine.

Pol jagod pretlačimo, pol narežemo na rezine. Kekse zdrobimo, zmešamo s stopljenim maslom. Stresemo v pekač, obložen s pekupapirjem, in drobtine pritisnemo na dno.

Postavimo v hladilnik. Želatino 10 minut namakamo v vodi. Medtem zmešamo skuto, jogurt, sladkor in limonov sok. Želatino ožamemo, kozico podržimo nad šibkim ognjem, da se želatina raztopi. Vlijemo jo v kremo, dodamo jagode. Smetano stepemo, vmešamo v kremo in vse vlijemo na piškotno podlago. Za nekaj ur postavimo v hladilnik.

NOVICE IZ SLOVENIJE

BORŠTIKOVKO SREČANJE

Na Festivalu Borštnikovo srečanje so za najboljšo uprizoritev po presoji žirije razglasili Ponorelo lokomotivo v režiji Jerneja Lorencija in izvedbi SNG Drame Ljubljana. Društvo gledaliških kritikov in teatrologov Slovenije (DGKTS) pa je nagrado za najboljšo uprizoritev sezone 2012/2013 podelilo avtorskemu projektu 25.671 Prešernovega gledališča Kranj.

Letošnja dobitnica Borštnikovega prstana za življenjsko delo pa je igralka Olga Kacjan.

KLJUB KRIZI

Slovenska zdravilišča so med letošnjimi jesenskimi počitnicami bila zelo dobro zasedena. Počitniške destinacije Sava Hotels&Resorts so bila skoraj popolnoma zapolnjene. Tam, kjer so s ponudbo še posebej nagovarjali družine z otroki, so bili hoteli polni. Več kot 90-odstotno zasedenost pa so imeli v hotelu Lipa v Termah Lendava in v Termah Ptuj.

MLADI POMAGALI STAREJŠIM

V Ljubljani so pripravili zaključni dogodek prostovoljskega projekta Simbioza. Letos je v njem sodelovalo več kot 3500 prostovoljcev, ki so pri delu z računalniki in internetom pomagali več kot 4800 tečajnikom, je povedala vodja projekta Ana Pleško.

SPOMIN NA ODHOD

S proslavo v vojašnici v Cerkljah ob Krki so se spomnili odhoda zadnjega vojaka JLA iz Slovenije v noči na 26. oktober 1991. Dogodek mnogi štejejo za vrh procesa slovenske osamosvojitve, ki se je začel s prvimi večstrankarskimi volitvami aprila 1990. Slavnostni govornik je bil predsednik državnega sveta Mitja Bervar, ki je dejal, da se od leta 1991 za stanje v Sloveniji ne moremo izgovarjati na nobenega drugega več.

PO SVETU

VOJNI ZLOČINI

Na mednarodnem sodišču za vojne zločine na območju nekdanje Jugoslavije v Haagu se nadaljuje sojenje nekdanjemu političnemu vodji bosanskih Srbov Radovanu Karadžiću. Obtoženemu je sodišče julija odobrilo dodatna dva meseca za pripravo obrambe. Karadžić, ki se brani sam, je za prekinitve sojenja zaprosil potem, ko je prizivni senat sodišča 11. julija razveljavil lansko prvostopenjsko sodbo, v kateri ga je sodišče oprostilo genocida nad Bošnjaki in Hrvati v sedmih občinah v Bosni in Hercegovini.

VOHUNSKA AFERA

Vse bolj odmeva vohunska afera Ameriške agencije za nacionalno varnost. Ta je ustavila prisluškovanje nemški kanclerki Merkelovi in drugim svetovnim voditeljem, potem ko je zanj izvedela Bela hiša. Predsednik Obama naj bi za elektronski nadzor izvedel v notranji reviziji, ki jo je odredil sredi leta. Ta je razkrila, da je NSA prisluškovala telefonom okoli 35 svetovnih voditeljev. Novi odzivi pa kažejo, da je ameriška agencija za nacionalno varnost nadzirala tudi pogovore Špancev.

Te obtožbe so prišle na dan prav v času, ko se delegacija Evropske unije odpravlja v Washington, kjer bo imela niz sestankov na temo vohunjenja in prisluškovanja, ki ga je očitno več let izvajal NSA tudi pri svojih zahodnih partnerjih. Nemško-ameriški odnosi pa so se znašli na najnižji točki v zadnjem obdobju, ko je prišlo na dan, da so Američani od leta 2003 prisluškovali prenosnemu telefonu nemške kanclerke Angele Merkel, operacijo pa naj bi prekinili šele pred nekaj meseci.

SIRIJA IZPOLNjuje

Organizacija za prepoved kemičnega orožja je v nedeljo sporočila, da je Sirija pravočasno predložila natančen načrt za uničenje svojih zalog kemičnega orožja. V skladu z mednarodnim dogovorom naj bi sirsko kemično orožje uničili do sredine prihodnjega leta. Sirski načrt bo zdaj preučil izvršni svet organizacije in se nato do 15. novembra odločil o časovnici za uničenje orožja.

PRISELJEVANJE NE POJENJA

Tri tedne po katastrofi pri italijanskem otoku Lampedusa, kjer je utonilo več kot 400 afriških beguncev, val nezakonitega priseljevanja v smeri proti Italiji ne pojenja. V noči na 27. oktobra je namreč italijanska mornarica v morju pred Sicilijo rešila več kot 400 pribežnikov, ki so jih odpeljali do Auguste na Siciliji. Evropa si prizadeva umiriti val nezakonitih priseljencev. Poslanci v Strassbourgu so sprejeli sveženj ukrepov za obravnavo krize v samem jedru in tudi znotraj Evropske unije. Potrdili so resolucijo, v kateri poudarjajo, da morajo tragedije, kakršna je bila smrt več kot 360 prebežnikov pri Lampedusi, postati »točka

PISALI SMO PRED 50 LETI

KOMUNISTI NIMAJO KRUHA

V času žetve je sovjetsko časopisje polno propagande o obilni žetvi, ki jo pomagajo spravljati v skladišča »zadovoljne skupine komunističnih pionirjev«. Toda letos sovjetski tisk in tisk drugih satelitov molči. Ker je proizvodnja žitaric samo v ZSSR padla za 20%, je Kremelj ukazal tisku molčati. Moskva ni našla drugega izhoda, kakor ozreti se na »kapitalistični« Zahod in prositi za pomoč. ...

SLOVENC V ARGENTINI

V spomin junakom Grčaric. Letos septembra je poteklo dvajset let od tragedije Turjaka, Jelendola, Grčaric in drugih slovenskih krajev na Dolenjskem, po katerih se je razdivjal komunistični bes po kapitulaciji Badoglieve Italije. Tedanjih žrtv so se spominjali Slovenci v Argentini na več prireditvah. Glavna skupna prireditev za žrtve Turjaka in Grčaric je bila dne 15. Septembra letos v slovenski dvorani v Buenos Airesu z govorom pisatelja in protikomunističnega borca Ivana Korošca. Spominska proslava za te žrtve je bila tudi na domobranskem taboru dne 22. Septembra na Pristavi v Moronu, na kateri je govoril borec na Turjaku, četniški kurat g. župnik Tone Škulj. Sorodniki, sodelavci in prijatelji junakov iz Grčaric so pa tem priredili še posebno spominsko proslavo v soboto dne 12. oktobra tudi v Slovenski hiši v Buenos Airesu. ...

Osebnosti. Imenovanje. G. Drago Šijanec je bil na predlog posebne komisije glasbenih strokovnjakov imenovan za ravnatelja-dirigenta mestnega simfoničnega orkestra v Buenos Airesu – Banda Sinfónica Municipal de Buenos Aires, v činu »director general«. Konkurza za to mesto se je udeležilo poleg Šijanca še šest drugih argentinskih dirigentov. ...

MENDOZA. Spomin smrti ravn. M. Bajuka. V kroniko našega skupnega življenja moramo uvrstiti spomin 2. Obletnice smrti našega pevskega očeta, ravnatelja Marka Bajuka. Na obsmrtni dan, 20. Junija je zbor pel pri zasebni slovesni maši z adužnici v tukajšnji fari Virgen Niña. Naslednji dan, v nedeljo pa je bila skupna slovenska maša tudi posvečena njegovemu spominu po namenu pevskega zbora. Naši pevci se pevovodje trajno spominjajo z vso spoštljivostjo. Pred vsako vajo zmolijo očenaš za pokoj njegovi duši. Pri tej spominski maši pa so tudi prepevali njegove skladbe.

(*Svobodna Slovenija*, 17. oktobra 1963 - Št. 42)

preobrata» za Evropo.

NEODLOČENI ČEHI

Po dvodnevni predčasni parlamentarni volitvi se na Češkem zaradi razdrobljenih volilnih rezultatov obeta naporno oblikovanje vlade, saj se niso povsem uresničile napovedi o jasni preusmeritvi v levo. Največ glasov so sicer, tako kot je bilo napovedano, prejeli socialdemokrati, a le 20,4 odstotka glasov, kar je manj, kot so pričakovali. Stranka ima tako 50 sedežev v 200-članskem parlamentu. Skupaj s komunisti imajo 83 sedežev, kar je premalo za koalicio. 47 sedežev pa je dobilo novoustanovljeno politično gibanje Ano.

KOSOVO JE TURŠKO?

V Srbiji močno odmeva izjava turškega premiera Erdogana, da je Kosovo Turčija. Zaradi »škandalozne« izjave, ki jo je Erdogan izrekel ta teden med obiskom v Prizrenu, je srbski predsednik Tomislav Nikolić danes zahteval opravičilo Ankare. Poudaril je, da ta izjava predstavlja grobo in brezobzirno rušenje dobrih in prijateljskih odnosov ter nespoštljivo in grobo teptanje suverenosti Srbije in spreminjanje zgodovine. Nikolić je poleg tega zamrznil sodelovanje na tristranskih srečanjih Srbije, BiH in Turčije.

RESUMEN DE ESTA EDICION

EL MONTAÑISMO...

Como vínculo con el país de origen. Con este título, la Asociación de alpinistas de Eslovenia y el Congreso Mundial Esloveno organizaron una mesa redonda con motivo del 120º aniversario del montañismo organizado en Eslovenia. Primeramente, hubo una conferencia sobre los predecesores de las asociaciones de montañismo eslovenos. En la mesa redonda, se describió el funcionamiento de la Asociación y sus implicaciones y/o relaciones con sus pares en los países vecinos. También se presentaron las organizaciones de alpinismo esloveno que funcionan en el país y en el extranjero; se trató el tema de la cooperación y los vínculos entre ellas. Todas las organizaciones destacaron su doble papel: como organizadoras de actividades de montaña y como defensoras de la conciencia eslovena en el extranjero. De la reunión participaron representantes de Trieste, Venecia, Klagenfurt, Croacia y Bariloche. Cabe mencionar que entre los oyentes estuvo presente el Ing. Pedro Skvarča, que estaba de visita en Eslovenia. (Pág. 2)

PEREGRINACIÓN A PIE

El mes de octubre es el mes de la virgen María y como cada año, un gran grupo de creyentes peregrina al santuario de Nuestra Señora de Luján. Este año, 70 jóvenes eslovenos se inscribieron para peregrinar a pie. La organización estuvo a cargo de la central SDO-SFZ y partieron desde el centro esloveno de Ramos Mejía a las 9 AM, con vistosas remeras verdes. En Merlo hicieron la primera parada de descanso. En La Reja fue el segundo punto para reponer fuerzas. En ambos se agregaron más jóvenes e incluso padres al grupo de peregrinos. A lo largo de todo el camino el grupo rezó el rosario. La basílica de Luján nunca había estado tan lejos, como ese día. El último tramo fue el más difícil, pero con la mano amiga y el aliento del otro lograron el objetivo y asistieron a la santa misa. Con gran alegría y la bendición de María, regresaron a sus casas. (Pág. 3)

JORNADA MUNDIAL DE LA JUVENTUD

Los jóvenes que hace más de un año atrás hablaban sobre la posibilidad de participar de la JMJ 2013 en Río de Janeiro, como un grupo de jóvenes eslovenos, no imaginaron lo que dicho encuentro religioso significaría en sus vidas. La planificación fue la clave para lograr el objetivo: participar, con los fieles de todo el mundo, de la reunión con el Santo Padre. Entre los preparativos también estuvieron las reuniones en las que profundizaron su religión y también llevaron donaciones a lugares que necesitaban ayuda. Finalmente llegó el día: el domingo 21 de julio participaron activamente de la misa en la catedral de los Santos Justo y Pastor y a las pocas horas se reencontraron en el aeropuerto de Ezeiza. Llegaron a la escuela en la que pasarían su estadía, pero al día siguiente se trasladaron a otra, que estaba más cerca de Copacabana. Para conocer el lugar fueron de excursión al Pan de Azúcar. El martes 23 de julio de 2013 fue la inauguración oficial de la Jornada. (Pág. 3)

CELEBRACION EN URUGUAY

La Primera Sociedad Eslovena Transmurana de Montevideo celebró los 78 años de su fructífera labor. Bajo la dirección de su presidenta, Teresita Raibar, reúne a los descendientes eslovenos de la vecina orilla. Esta vez contaron con la presencia del sacerdote esloveno Dr. Matjaž Roter, quien se desempeña en la nunciatura apostólica en Montevideo. (Pág. 3)

CONFERENCIA

La Lic. Nadia Molek brindó una conferencia el pasado 28 de septiembre, sobre el análisis antropológico que realizó como parte de su tesis sobre el ser esloveno en la Argentina. La misma se desarrolló en el centro esloveno capitalino. Su tesis recibió el primer premio en el Concurso que organiza la Oficina de Eslovenos por el mundo, como otros numerosos premios. La Lic. transmitió de forma muy amena el contenido de su tesis cuyo objetivo principal era profundizar cómo los diferentes flujos migratorios eslovenos construyen su identidad personal y colectiva. (Pág. 4)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE / Director: Antonio Mizerit / Propietario: Asociación Civil Eslovenia Unida / Presidente: Franci Znidar / Redacción y Administración: RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: esloveniau@sinectis.com.ar in esloveniau@gmail.com

Za Društvo ZS: Franci Znidar / Urednik: Tone Mizerit Sodelovali so še: Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Monika Oblak, Maksi Malovrh, Mladina Našega doma in Katica Cukjati. Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: Za Argentino, \$ 600.-; pri pošiljanju po pošti: sivi papir, \$ 820.-; beli papir \$ 930.-; Bariloche; \$ 785.-; obmejne države Argentine, 250.- US dol.; ostale države Amerike, 280.- US dol.; ostale države po svetu, 300.- US dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto, 200.- US dol. za vse države. Dolg za letnike v zaostanku se plača po ceni naročnine tekočega leta. Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.

Čeke: V Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebne) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L. / California 2750-C1289ABJ Buenos Aires-Argentina / Tel.: (54-11) 4301-5040 / E-mail: info@vilko.com.ar

MALI OGLASI

TURIZEM

TURISMO BLED

EVT Leg. 12618

Dis. 2089

de Lucía Bogataj

Monseñor Marcón 3317 B, San Justo

Tel. 4441-1264/1265

GREGOR BATAGELJ, turistični vodnik v Sloveniji. Slovenski/španski jezik. Mob.: +386-(0)31-567-098. E-naslov: mgbatagelj@gmail.com

ZOBOZDRAVNIKI

Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474.

ADVOKATI

Dobovšek - odvetniki

Somellera 5507 - C1439AAO - Capital Federal - Tel/Fax 54-11-4602-7386 E-mail: estudio@estudiodobovsek.com.ar

Dr. Marjana Poznič - Odvetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik. Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 / 15-4088-5844 - mariana.poznic@gmail.com

Dra. Ana C. Farreras de Kocar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y Jueves de 15 a 18 hs. Belgrano 181 - 6º B (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4469-2318 Cel.: 15-6447-9683 e-mail: farrerasanac_te@yahoo.com.ar

GASTRONOMIJA

Apetit od torka do vključno sobote od 19. ure naprej. Praznovanja, obletnice, srečanja. Cene ugodne, pristna domača hrana in kvalitetna postrežba. Rezervacije: 4658 4158. Avellaneda 450, Ramos Mejía, Buenos Aires.

Planika catering - Ani Rode

Slovensko in mednarodno pecivo po naročilu - Tel.: 4655-4422 ali 15-4073-3495

VERA WINES - VINOTEKA

Prodaja domačih in uvoženih vin in penin. Poroke, praznovanja, podjetniška darila. Tel.: 4342-4112; Cel.: 15-3941-0078 - info@verawines.com.ar - Av. de Mayo 769, CABA. Od ponedeljka do petka od 11.30 do 19.30 ure, v sobotah pa od 10-18.ure.

POSREDOVANJA PATAGONIA Storitve

María Cristina Breznikar Rant s.p. Vaš kontakt v Sloveniji. Osebna potovanja. Vzpostavimo stik med sorodniki. Pokojninski postopki, najemnine in več drugih storitev. E-mail: patagonia.storitve@yahoo.com

Zedinjena Slovenija in Slomškov dom
lepo vabita, da se udeležite velike slavnosti:

58. Slovenski dan in 52. obletnica Slomškovega doma

ki bo v nedeljo 17. novembra 2013

ob 10.30 zbiranje gostov in dviganje zastav
ob 11.00 sv. maša; daruje škof msgr. Peter Štumpf
ob 12.30 odprtje likovne razstave in nato prijateljsko kosilo
ob 16.00 Popoldanski program. Pozdravi. Slavnostni govor Tone Rode

Nato igra

»Dve nevesti«

avtor: Cvetko Golar - režija: Marcelo Brula

Sledi praznik slovenskih plesov, ljudska veselica in prosta zabava.

Slomškov dom - Castelli 28 - Ramos Mejía

Pridite, ne bo vam žal!

OBVESTILA

SOBOTA, 2. novembra:
Ponovitev igre »Idealni soprog«, ob 20. uri v Hladnikovem domu.

NEDELJA, 3. novembra:

61. zvezni mladinski dan na Pristavi.

TOREK, 5. novembra:
Redna seja Zedinjene Slovenije.

ČETRTEK, 7. novembra:
Seja ZSMŽ ožji odbor 14.30; širši odbor 15.30.

SOBOTA, 9. Novembra:
Zaključna prireditev tečaja RMB, v Slovenski hiši.

NEDELJA, 10. novem-

bra:

Obletnica društva Slovenska vas v Hladnikovem domu.

NEDELJA, 17. novembra:

58. SLOVENSKI DAN in 52. Obletnica Slomškovega doma.

ČETRTEK, 21. novembra:

Z.S.M.Ž. San Martin vabi na mesečni sestanek v Domu ob 16 uri. Med nas prideta ga Jana in inž. Jernej Dobovšek in nam bosta v razgovoru opisala »Najina pot v Compostello«. Vsi lepo vabljeni!

NEDELJA, 24. novembra:
Nedelja Kristusa Kralja in BIRMA.

VALUTNI TEČAJ V SLOVENJI 29. oktobra 2013

1 EVRO	1,38 US dolar
1 EVRO	1,44 KAD dolar
1 EVRO	8,27 ARG peso

OSEBNE NOVICE

Družinska sreča

V torek, 22. oktobra se je rodila **Joaquina Moyano**; očka je poročnik Rolando Moyano, mamica pa Veronika Selan. **Srečni družini iskreno čestitamo!**

Smrt

V Don Torcuato je umrla **Mija Vasle roj. Kramar** (88); v Mendoza **Peter Bajda** (61).

Naj počivata v miru!

SLOVENCİ IN ŠPORT

NAJBOLJŠA SMUČARKA LETA

Slovenska alpska smučarka Tina Maze (foto) je dobitnica nagrade za najboljšega smučarja leta. Črnjanka je v sezoni 2012/13 osvojila veliki kristalni globus z zmago v svetovnem pokalu, dobrih sedem mesecev po osvojitvi lovorike pa je postala še najboljša smučarka leta po izboru Mednarodnega združenja novinarjev alpskega smučanja.

Zvezni mladinski odbor SDO-SFZ vabi na

61. SKUPNI MLADINSKI DAN

V nedeljo 3. novembra, na Pristavi:

08:00 Začetek tekmovanj
11:15 Dviganje zastav
11:30 Sveta maša
13:00 Kosilo
19:00 Kulturni program
Nato prosta zabava!

República de Eslovenia 1851, Castelar

Vas pričujemo!

»Beseda je naših misli obraz«

61. OBLETNICA DRUŠTVA SLOVENSKA VAS

v nedeljo 10. novembra

9.00 sveta maša v Cerkvi Marije Kraljice
10.00 zajtrk v domu
10.45 dviganje zastav in pozdravi
11.30 igra "MEDVED" (Anton P. Čehov) v režiji Danija Grbca
13.00 skupno prijateljsko kosilo

VSİ PRIJATELJI NAŠEGA DRUŠTVA PRISRČNO VABLJENI!

»Jaz sem vstajenje in življenje.
Kdor veruje v mene, bo živel, tudi če umrje«
(Jn 11,25)

Prijateljem in znancem sporočamo, da je 23. oktobra 2013 odšla v večnost naša draga mama, stara mama, gospa

Mija Kramar por. Vasle

Zahvaljujemo se vsem, ki so jo prišli kropiti in zanjo molili. Posebno se zahvaljujemo g. prelatu dr. Juretu Rodetu za pogrebno sveto mašo in č. g. Marcelu Pirizu za molitve na pokopališču.

Žalujoci:

hčerki **Metka** z družino in **Marija**;
sinova **Mirko** in **Juan** z družinama;
vnuki **Gabrijela, Danijel, Tatjana, Marjana, Tomaž, Barbara** in **Andrej**;
sestri **Radoja** in **Milena**
ter ostalo sorodstvo.

Argentina, Slovenija

»Gospod je moj pastir, nič mi ne manjka«

Sporočamo, da je v četrtek 25. oktobra 2013 po hudi bolezni v 61. letu starosti odšel v večnost moj oče, naš brat, stric, bratranec, svak in nečak

Peter Bajda Belehar

Zahvaljujemo se vsem, ki so ga prišli kropiti. Posebna zahvala č. g. Evilasio Pascual za duhovno oskrbo med boleznijo in za sv. mašo ob krsti, ter vsem prijateljem in znancem, ki so ga velikodušno obiskovali, mu dajali poguma in mu ljubeznivo pomagali v najtežjih trenutkih.

Žalujoci:

hčerka **Morena**;
bratje **Miha** z ženo **Angelco, Jože** z ženo **Juano, Jernej** z ženo **Angelco** in **Marjan** z ženo **Bernardo**;
nečaki z družinami **Virginija, Valerija, Erika, Tomaž, Janez, Roman, David, Boris, Barbara, Sebastjan, Leonard, Monika, Editka, Alenka** in **Ivan**;
teti **Ana** in **Albina**.

Mendoza, Slovenija, ZDA